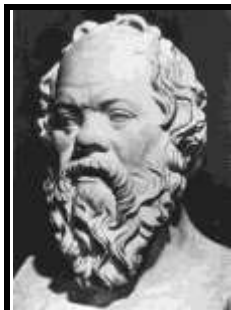

TEMAT:

SOKRATES UCZY SZTUKI ŻYCIA

CO MĄDREGO MA DO POWIEDZENIA TEN, KTÓRY „WIE, ŻE NIC NIE WIE”...

Opracowała: Violetta Dudziak

FILOZOFIA SOKRATESA

- ✓ Miał świadomość tego, że czegoś nie wie. Nazywał to wiedzą niewiedzy.
- ✓ Stwierdzając swą niewiedzę, ujawniał poznanie samego siebie.
- ✓ Poszukiwania wiedzy rozpoczynał od zebrania faktów sprawdzonych doświadczeniem.
- ✓ W swoich osobistych decyzjach **powoływał się na głos wewnętrzny – daimona**.
- ✓ **Daimonion** (gr. zdrobnienie **daimōn** "Bóg; bóstwo; demon") – w filozofii starożytnej – głos bóstwa, sumienie, ostrzegawczy głos wewnętrzny. Jego działanie sprowadzało się wyłącznie do odradzania czynienia złych rzeczy i podejmowania błędnych decyzji, nigdy natomiast nie doradzał ani nie sugerował niczego.
- ✓ Sokrates nie był teoretykiem, lecz **wirtuozem metody**. Nie formułował jej przepisów, lecz przykładem własnym pokazywał, jak ją stosować.
- ✓ Jego celem w życiu było **nauczenie ludzi rozumu, co miało doprowadzić ich do cnoty**.
- ✓ Cały czas podróżował. Jego miejsce było tam, gdzie jego rozmówcy.
- ✓ Współcześni kojarzyli go z sofistami (jak sofisci zajmował się człowiekiem, jednak wiele go od nich różniło – uczył bezinteresownie, uczył o cnocie; za nauki nie pobierał zapłaty).
- ✓ **Metoda sokratyczna** – sposób prowadzenia dialogu, a zarazem docierania do **prawdy**. Sokrates wcielał się w postać łaknącego prawdziwej wiedzy prostaczka (**ironia**, **postawa „udawanej skromności”**), który od swojego rozmówcy (**postawa „chętliwej próżności”**) pozornie oczekuje pouczenia i pomocy w poszukiwaniu prawdy.
- ✓ Sokratejskie hasło – „Poznać samego siebie”.
- ✓ Nauczał o **cnocie powiązanej razem z wiedzą, dobrem** i wynikającego z nich szczęścia.

Wiedza + dobro = cnota → szczęście wynika z cnoty

- ✓ Stworzył sposoby docierania do prawdy w dialogach za pomocą pytań – **metody sokratejskie**.
- ✓ Interesował się filozofią przyrody, uważał, że człowiek posiada duszę, a drogą do cnotliwego życia jest poznanie tego, co jest dobre.
- ✓ **Dusza jest właściwym człowiekiem**, jego „ja”. To ona odróżnia go od świata zwierząt.
- ✓ Każdy człowiek jest wyposażony w indywidualną **duszę, która jest siedzibą cnot**.

- ✓ **Cnota jest dobrem bezwzględnym**.
- ✓ Człowiek powinien zabiegać o dobro najwyższe, nie licząc się nawet z niebezpieczeństwami i śmiercią, a dla dóbr moralnych powinien poświęcić dobra niższe i pozorne.
- ✓ **Cnota jest dobrem najwyższym**, o które człowiek winien zabiegać.
- ✓ **Cnota jest prawdziwym dobrem**.
- ✓ **Cnota = wiedza i mądrość** (intelektualizm etyczny).
- ✓ **Szczęście związane jest z cnotą, bo z cnoty wynika**.
- ✓ **Cnota jest wiedzą, a wiedzy można się uczyć**.
- ✓ **Cnota jest jedna**.
- ✓ **Cnota = ciężka, dzielność, prawda**

- ✓ Wszelkie zło pochodzi z nieświadomości.
- ✓ Jeśli wiedza nie wystarcza do cnoty, to musi być nieprawdziwa i niepełna, gdyż ten, kto posiada wiedzę pełną, nie może nie przejąć się cnotą do głębi i czynić inaczej niż dobrze.
- ✓ Drogą do cnotliwego życia jest poznanie tego, co jest dobre (intelektualizm etyczny).
- ✓ Wiedza potrzebna do cnoty to nie ta przyrodnicza, lecz etyczna, opiera się na praktycznym rozsądku – **intelektualizm etyczny**.
- ✓ Prawdziwe **szczęście i prawdziwy pożytek daje tylko dobro**.
- ✓ Należy szukać wiedzy, a kto może, powinien wiedzy uczyć.
- ✓ Uważał, że każdy człowiek nosi w sobie wiedzę prawdziwą, ale jej sobie nie uświadamia.
- ✓ Cnota jest celem człowieka, a wiedza generalnym środkiem.
- ✓ **Kto posiada wiedzę, a co za tym idzie – cnotę, ten posiada największe dobro i jest szczęśliwy**.

- ✓ Wiedza jest zawarta w pojęciach ogólnych, więc może być tylko ogólna.

Nowe znaczenie cnoty

CNOTA = SPRAWIEDLIWOŚĆ, ODWAGA, PANOWANIE NAD SOBĄ

*„Czyż nie wstydzisz się dbać o pieniądze, sławę i zaszczyty,
a nie rozum, prawdę i o to, by dusza stała się najlepsza.”*

Cnota wiąże się z pożytkiem i szczęściem.

DOBRO = POŻYTEK

CNOTA = WIEDZA

NIEŚWIADOMOŚĆ = ZŁO

- ✓ **CNOTY można się nauczyć.**
- ✓ Można nabyć dobro, jakim jest cnota.
- ✓ **SPRAWIEDLIWOŚĆ** = wiedza o tym, co się komu należy.
- ✓ **POBOŻNOŚĆ** = wiedza o bogach.
- ✓ **ODWAGA** = wiedza o tym, czego należy się bać.
- ✓ **WSZYSTKIE TE CNOTY SĄ WIEDZĄ.**

- ✓ **SZCZĘŚCIE I POŻYTEK daje tylko DOBRO.**
- ✓ **DOBREM jest tylko CNOTA.**
- ✓ **CNOTA jest jedna.**
- ✓ **CNOTA JEST WIEDZĄ.**